

Lezingen & Excursies t/m 4^e kw 2019

Commissie Lezingen & Excursies

Let op: we vertrekken steeds vanaf het parkeerterrein aan de **achterzijde** van station Castricum (ter hoogte van 'Huis van Hilde').

Advies: 'ad hoc' initiatieven en eventuele wijzigingen worden doorgegeven via onze emailberichten. Zorg er a.u.b. voor dat uw emailadres bekend is bij de VWG-ledenadministratie.

Zaterdag 31 augustus: Dagexcursie 'Lauwersmeer gebied'.

Excursieleider: Huub Huneke.

Vertrek achterkant station Castricum: 6.00 uur; tot ca. 19.00 à 20.00 uur.

Dus extra brood mee.

Zondag 22 september:

Ochtendexcursie 'Diemer Vijfhoek en Diemerzeedijk'.

Excursieleider: Bart Korf.

Vertrek achterkant station Castricum: 7.30 uur; tot ca. 13.00 uur.

Let op, flinke wandeling.

Zondag 20 oktober:

Ochtendexcursie 'Najaarstrekk in het Noord-Hollands Duinreservaat'.

Excursieleider: Huub Huneke.

Start vanaf Strandplateau Castricum: 8.00 uur; tot ca. 12.30 uur.

Zaterdag 26 oktober:

Ochtendexcursie 'Najaarstrekk in het Noord-Hollands Duinreservaat'.

Excursieleider: Hans Kuperus.

Start vanaf Strandplateau Castricum: 8.00 uur; tot ca. 12.30 uur.

Let op: beide Najaarstrekkexcursies gaan alléén door bij gunstige weersomstandigheden. Wel/niet doorgaan wordt bekend gemaakt op voorafgaande avond via de VWG-email.

Vrijdag 1 t/m zondag 3 november:

Weekendexcursie 'Kraanvogels in de Diepholzer Moorniederung'.

Excursieleider: Hans Stapersma.

Deze excursie is volgeboekt, deelnemers worden op de hoogte gehouden.

Woensdag 13 november: Algemene Ledenvergadering.

Locatie: Dorpshuis 'De Kern', Overtoom 15, 1901EW, Castricum. Aanvang 20.00 uur.

Let op: we beginnen met een presentatie van Dennis Wansink:

'Vogels van de Balkan. Een hotspot van biodiversiteit in Europa'.

Zie samenvatting hieronder.

Na de lezing vindt de daadwerkelijke vergadering plaats.

Vogels van de Balkan. Een hotspot van biodiversiteit in Europa.

In Zuidoost-Europa ontmoeten drie klimaatzones elkaar. Samen met de vele bergen, diepe dalen, grote rivieren (Donau), zandstranden, rotskusten en eeuwenoude eiken- en beukenbossen vormt dit gebied het thuis van vele plant- en diersoorten. Veel van de natuur hier is nog onaangetast. Niet verwonderlijk dat hier veel soorten voorkomen die elders in Europa ontbreken of zeldzaam zijn. Voor enkele soorten zoogdieren en vogels vormt Zuidoost-Europa een bron van waaruit de rest van Europa opnieuw kan worden gekoloniseerd. Behoud van die rijke natuur is daarom niet alleen voor de lokale bevolking van belang, maar ook voor de andere Europese landen.

In de meeste Zuidoost-Europese landen zetten particuliere verenigingen en stichtingen zich in voor het behoud van de rijke natuur in hun land. De middelen en de menskracht die zij daarvoor hebben is echter minimaal. Daar staat tegenover dat veel West-Europeanen naar Zuidoost-Europa trekken om daar van de natuur te genieten. In 2010 was dit voor *De Habitat Stichting* aanleiding om een project te starten waarbij vogelaars uit Nederland werd gevraagd om tellingen van vogels in Bulgarije uit te voeren. Het betrof eenvoudige tellingen van 10 minuten rond vaste punten in het zuidoosten van Bulgarije. Een kleine moeite als je daar toch op vakantie bent om vogels te kijken.

De gegevens van de tellingen werden ter beschikking gesteld aan de Bulgaarse Vogelbescherming, en worden nu ook gebruikt voor de nieuwe Europese Broedvogelatlas. In de loop der jaren hebben de tellingen zich over de rest van Bulgarije uitgebreid en zijn ook tellingen in Griekenland en Noord-Macedonië uitgevoerd. In Noord-Macedonië worden die nu gebruikt voor een nationale vogelatlas.

In deze lezing komt ook de andere natuur aan bod, want in dit deel van Europa is nog veel moois te ontdekken.

Zaterdag 16 nov: Lezing: 'Nordic, Wildernis op het Dak van Europa'.

Spreker: Philip Friskorn. Zie stukje verderop in deze 'Winterkoning'.

PWN Bezoekerscentrum 'de Hoep'; aanvang 14.00 uur.

Zondag 17 november: (Auto-)dagexcursie 'Texel'.

Excursieleider: Kees Roselaar.

Vertrek achterkant station Castricum: 7.15 uur (stipt!) tot ca. 18.00 uur.

Zaterdag 14 december: (Auto-)dagexcursie 'Noord-Holland'.

Met wellicht ook 'nieuwe' vogelplekken in Noord-Holland Noord, en hopelijk Dwergganzen in Hargerpolder.

Excursieleider: Huub Huneker.

Vertrek achterkant station Castricum: 8.00 uur; tot ca.17.00 uur.

Noteer ook deze (voorlopige) data alvast in uw agenda:

- Zo 12 jan Halve-dagexcursie Zuidpier en Kennemermeer. Met Arend de Jong.
- Wo 15 jan Avondlezing 'Wintervogels in Nederland', door Otte Zijlstra.
- Za 8 feb Middaglezing over Roofvogels, door Dook Vlugt.
- Zo 16 feb Dagexcursie 'Zeeland en Zuid-Hollandse Eilanden'.
- Do 5 mrt Avondlezing over vogels/natuur in Yucatan (Mexico), door Harm Niesen
- Za 14 mrt Ochtendexcursie 'Vroege Vogels', in Noord-Hollands Duinreservaat. Met Huub Huneker.
- Zo 5 apr Dagexcursie omgeving Deventer. O.a. Landgoed Dorth en plekken in IJsseldelta. Spechtensorten, Raven, en meer. Met Robert Ketelaar.

Samenvatting van lezing 'Nordic, wildernis op het dak van Europa'.

Door Philip Friskorn.

Door mijn Scandinavische afkomst ben ik mijn leven lang in de ban van Noord Europa. De lezing over Noord-Europa is een van de oudste in de reeks natuurlezingen. 'Tussen 61° en 71° Noorderbreedte' was de titel van de eerste lezing, zo'n 30 jaar geleden. Na recente bezoeken aan Scandinavië en meerdere winterexpedities naar arctisch Varanger was de

tijd rijp om de serie te herzien, en om een nieuwe werktitel te bedenken. 'Nordic, wildernis op het dak van Europa' is de titel van de vernieuwde lezing over de Scandinavische landen.

Midden-Noorwegen en het zuidelijkste Noorse vogeleiland Runde nemen een belangrijke plaats in. De lezing begint met een korte impressie van het vroege voorjaar in Midden-Noorwegen, de lente komt en we bezoeken de westkust van Noorwegen met het vogeleiland Runde. Op Runde broeden o.a. Papegaaiduikers, Grote Jagers en Jan van Genten. We trekken van west naar oost door Noorwegen en Zweden en steken de Botnische Golf over en stoppen op de Åland archipel.

Via Finland gaat het weer terug naar Zweden, zuidelijk Lapland om daarna verder naar het noorden te gaan. We bereiken de Noorse Pasvikvallei in de provincie Finnmark met Rusland aan de oostkant. Hier vinden we de meest westelijke uitlopers van de Russische taiga. Na de Pasvikvallei, waar ik in 1994 oog in oog stonden met een Bruine Beer met twee jongen, gaat de tocht verder langs de Varangerfjord en de Barentszee. Het Varangerschiereiland is een unieke plek in Europa. Er broeden veel vogels, zoals Sneeuwgorz, IJsgors, Sneeuwuil, Steenloper en Rosse Grutto.

Als je in mei op Ameland Rosse Grutto's hebt gefotografeerd en je komt ze, vier weken later en 3000 km noordelijker, tegen in hun broedgebied, dan is dat een en al emotie. We beleven de middernachtzon, 24 uur per etmaal licht! Varanger staat verder bekend om de unieke geologische formaties. Het Varanger schiereiland heeft een sub-arctisch klimaat en het noordelijk deel valt binnen de arctische klimaatzone. Hier groeien hoog-alpine plantjes op zeeniveau die we in de Alpen alleen boven de 3000 meter kunnen vinden. We zetten de reis voort langs de Noorse noordkust en westkust terug naar Runde, waar in augustus de Papegaaiduikers op het punt staan het eiland te verlaten.

De zon verdwijnt 's avonds weer achter de horizon. In september neemt de natuur op spectaculaire wijze afscheid van de zomer. Berken en Dwergberken kleuren het landschap, de eerste sneeuw valt op het geel, oranje en goud. De natuur leeft, maar gaat in een winterse rust. Een periode van relatieve rust met een en al leven, zoals we kunnen zien aan overwinterende Koningseiders en Stellers Eiders in de Barentszee, een witte wereld vol dynamiek. Dan komt de terugkeer van zeevogels naar hun broedplaatsen als er nog dikke pakken sneeuw liggen. Ze nemen hun territorium in en wachten tot de sneeuw is gesmolten. Alken, Zeekoeten, Kuifaalscholvers en Papegaaiduikers op het eind van de winter voor de

kust van Vardø. De lente komt, maar laat nog even op zich wachten. Het zijn de eerste voorjaarsbodes na de winter, waarin de natuur zachtjes zegt: “wacht op die immer weerkerende middernachtzon”.

Koningseider

Foto: Philip Friskorn

Roodgesterdeblauwborst

Foto: Philip Friskorn

Spannende luchten

Foto: Philip Friskorn